

Tarnobrzeg, 7.04.2011r

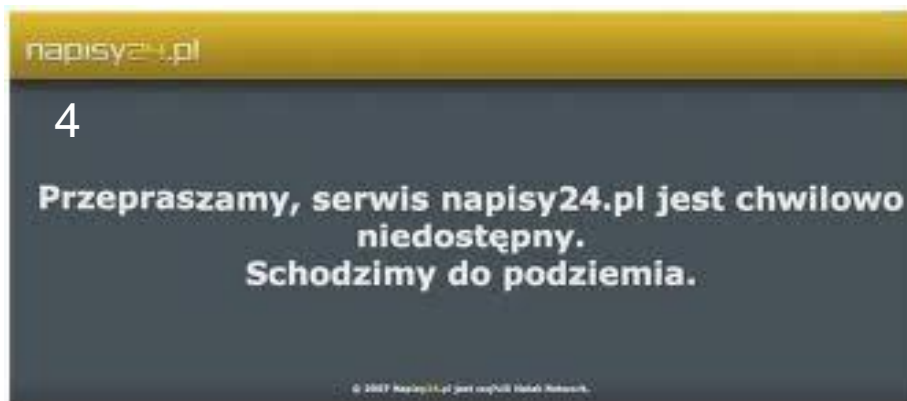
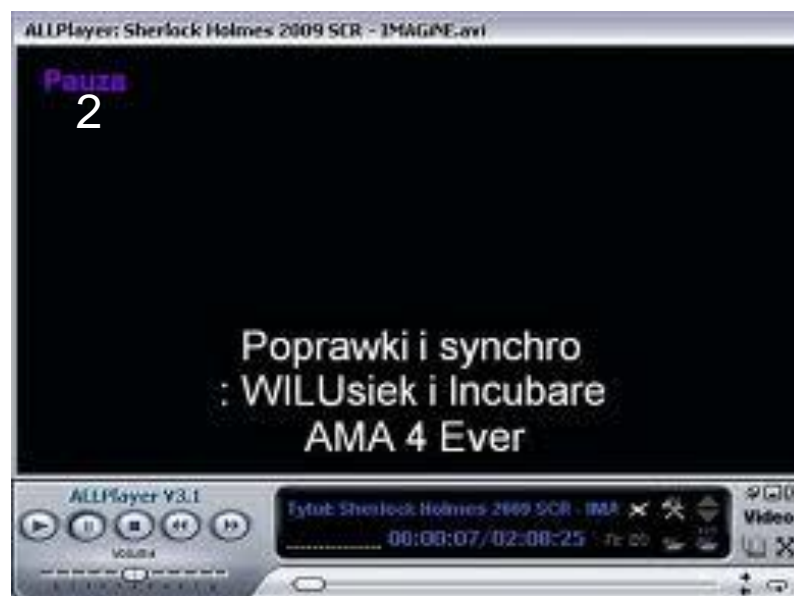
Amatorskie tłumaczenia z języka angielskiego, a sztuka przekładu w świecie mediów XXI wieku

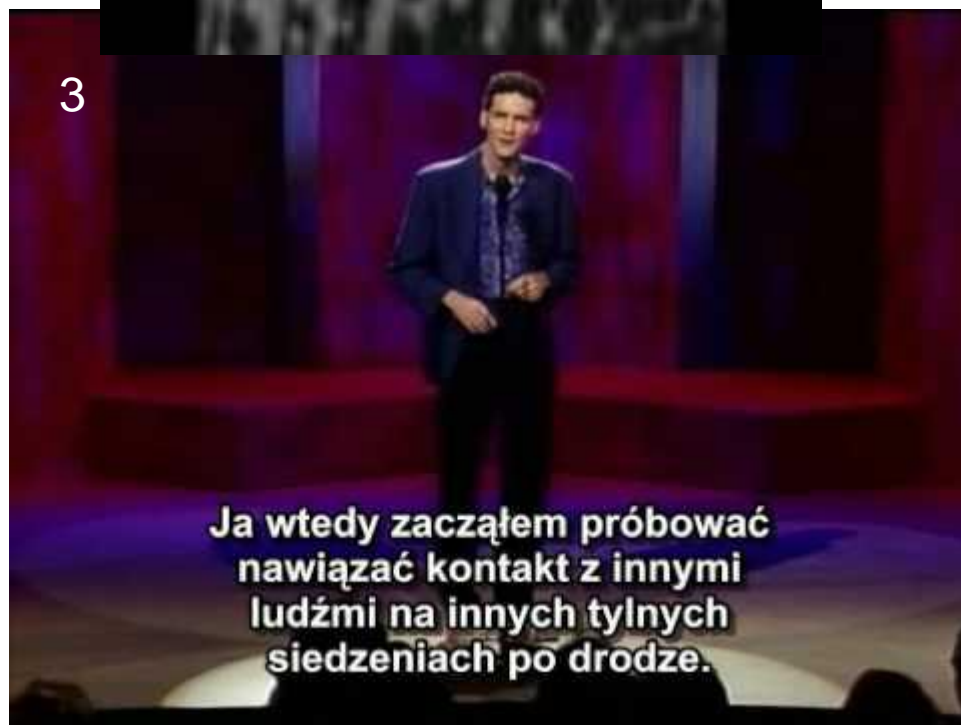
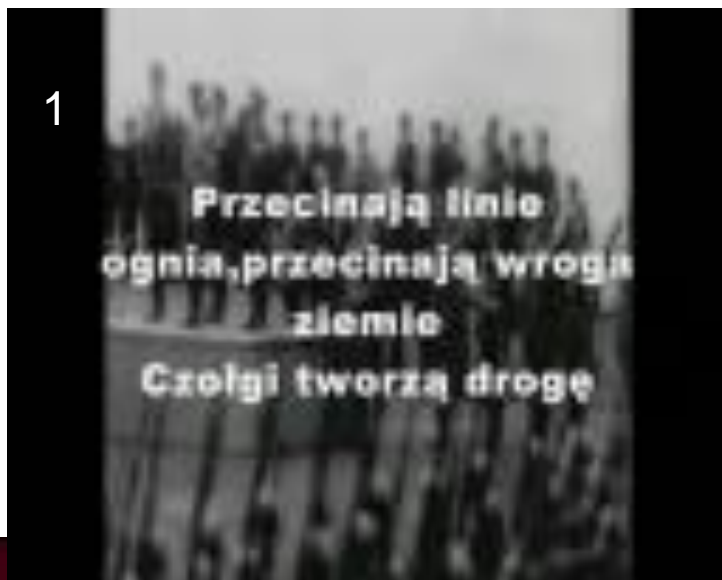
Anna Magdalena Szawkało

Jakub Piech

**Państwowa Szkoła Wyższa
w Białej Podlaskiej**

Celem naszej prezentacji jest:

- Ukazanie kilku typów kardynalnych błędów spotykanych w amatorskich tłumaczeniach
- Przybliżenie słuchaczom na czym polega istota tłumaczeń
- Podzielenie się obserwacjami z przeprowadzonej lekcji na następujący temat: „Amatorskie tłumaczenia z języka angielskiego, a sztuka przekładu.”

Jak wynika z *The Code of Good Subtitling Practice* autorstwa ekspertów tłumaczeń audiowizualnych Ivarsson'a i Carol'a powinno się:

- Uwzględnić wszelkie niuanse idiomatyczne i kulturowe.
- Utrzymywać spójność tekstu w przypadku skrócenia dialogów.
- Zachować poprawność gramatyczną.
- Jak najdokładniej zsynchronizować język źródłowy z docelowym.

Wymieniane są następujące typy problemów tłumaczeniowych:

- *Tło kulturowe*
- *Pozorna oczywistość ('false friends')*
- *Przesadna precyzja*
- *Błędy stylistyczne*
- *Błędy frazeologiczne*
- *Błędy gramatyczne*

TYPY PROBLEMÓW TŁUMACZENIOWYCH:

➤ TŁO KULTUROWE

Sposoby tłumaczenia elementów kulturowych:

- **Uogólnianie**

(w przypadku nieznanymi w Polsce marek handlowych, nazw instytucji i wywodzących się od nich neologizmów)

*The **LAPD** found only an empty van.*

Policja znalazła tylko pustą furgonetkę.

TYPY PROBLEMÓW TŁUMACZENIOWYCH:

➤ TŁO KULTUROWE

Sposoby tłumaczenia elementów kulturowych:

- **Adaptacja**

(zastępowanie elementów obcego tła kulturowego słowami i sformułowaniami funkcjonującym w polskich realiach)

*What did you find in your **stocking**?*

Co dostałeś pod **choinkę**?

TYPY PROBLEMÓW TŁUMACZENIOWYCH:

➤ TŁO KULTUROWE

Sposoby tłumaczenia elementów kulturowych:

- **Dopowiadanie**

(dyskretne dodawanie paru słów pozwalających polskiemu odbiorcy uzupełnić wiedzę lub poznać intencje autora)

To demonstrate his support for minorities,
Dawson moved to **Brixton**.

Aby zademonstrować swe poparcie dla mniejszości,
Dawson przeprowadził się do mieszkania w
„czarnej” dzielnicy **Brixton**.

TYPY PROBLEMÓW TŁUMACZENIOWYCH:

➤ TŁO KULTUROWE

Sposoby tłumaczenia elementów kulturowych:

- **Objaśnianie** (opisanie nieznanego pojęcia)

At the conference, they want to reveal the name of the new **party whip**.

Na konferencji chcą ujawnić nazwisko nowego **posta odpowiadającego za dyscyplinę partyjną**.

TYPY PROBLEMÓW TŁUMACZENIOWYCH:

➤ pozorna oczywistość ('false friends')

○ słowa-pułapki uczone już w szkołach:
sympathy to współczucie, nie sympatia

○ słowa o wielu znaczeniach
president w firmie to po prostu prezes

TYPY PROBLEMÓW TŁUMACZENIOWYCH:

➤ Przesadna precyzja

- Zupełnie nieznanie nam słowo

bracken – orlica (gatunek paproci)

bracken-covered valley

Tekst naukowy: dolina pokryta orlicą

Tekst popularno-naukowy: dolina pokryta orlicą (gatunek paproci)

Tekst niespecjalistyczny: dolina pokryta paprocią

TYPY PROBLEMÓW TŁUMACZENIOWYCH:

➤ błędy stylistyczne

- nieumiejętny dobór polskich odpowiedników:
make a phone call – **wykonaj telefon** (zadzwoń)
- makaronizmy – skrajne przypadki zapożyczeń:
designer clothes – **dyzajnerskie ciuchy**
(markowe ciuchy)

TYPY PROBLEMÓW TŁUMACZENIOWYCH:

➤ błędy frazeologiczne:

- zastosowanie niewłaściwych, kuriozalnych określeń

the company is extending the range of customers -

firma rozwija wachlarz swych klientów

(firma rozszerza grono swoich klientów)

TYPY PROBLEMÓW TŁUMACZENIOWYCH:

➤ błędy gramatyczne:

○ rzeczowniki odsłowne i imiesłowy

Not getting killed was now his main objective.

Nie danie się zabić było teraz jego głównym celem.

(Jego głównym celem było teraz nie dać się zabić.)

Wybierz właściwą wersję tłumaczenia:

**1. – *What do you think about it?*
– *It's a piece of cake.***

- A. To pestka.
- B. To kawałek ciasta.
- C. Jasne jak słońce.

Wybierz właściwą wersję tłumaczenia:

2. Jack was born in Big Apple just two blocks west of Macy's.

A. Jack urodził się w Wielkim Jabłku, zaledwie o dwa bloki na zachód od domu Mejsiego.

B. Jack urodził się w Nowym Jorku, zaledwie o dwie przecznice na zachód od domu towarowego Macy's.

C. Jack urodził się w Big Apple, zaledwie o dwie przecznice na zachód od Macy's.

This is gonna be fun! We can stay up late, swappin' manly stories, and in the mornin' I'm makin' waffles.

Porównaj:

This is gonna be fun! We can stay up late,
swappin' manly stories,
and in the mornin' I'm makin' **waffles**.

Ale będzie ubaw. Męskie rozmowy
takie o życiu i śmierci. A rano zrobię
jajecznicę.

Wnioski z przeprowadzonej lekcji:

Uczniowie wypełnili po lekcji ankietę, w której:

- przyznali, że czasami mają styczność z amatorskimi tłumaczeniami filmów (100% ankietowanych)
- stwierdzili, że do tej pory w niewielkim (60%) bądź średnim stopniu (40%) zwracali uwagę na jakość w/w tłumaczeń
- przyznali, że dzięki przeprowadzonej lekcji w dużym stopniu wzrosła ich świadomość na temat potencjalnych błędów tłumaczeniowych (80% ankietowanych)
- przyznali, że dzięki przeprowadzonej lekcji w średnim (40%) i dużym (40%) stopniu będą wyczuleni na nieścisłości językowe w amatorskich tłumaczeniach

Amatorskie tłumaczenia z języka angielskiego, a sztuka przekładu w świecie mediów XXI wieku

Thank you for attention.

Dziękujemy za uwagę.

[i bądźmy czujni – przyp. tłum.]

**Anna Magdalena Szawkało
Jakub Piech
Państwowa Szkoła Wyższa
w Białej Podlaskiej**